

Profecíapa Espíritu: Pushaqnin y Yachachiqnin

Habacucpa is kay tablankuna

Jeff Pippenger

2012-10-15

Habacucpa is kay tablankuna 3 de 95

Qallariy: Habacucpa Is kay Tablankunapa Siminchasqan Cimientu

Kay qati sutichasqa Habacucpa Is kay Tablankuna nisqaqa. Kunan kama, 1843 y 1850 Watayachisqa Cuadrokunamanta wakin chiqaqkuna hurqusharqayku, manam kay pachapi Bibliamanta amachanapaqchu, aswanqa chay chiqaqkunata Ellen White sut'inchasqanta takyachinapaq. Ñuqayku nisqaykuqa kaymi: sichus kay sayaykuy paqarichiq chiqaqkunata qhispichinki, chaypachallataq Profecía Espíritu nisqata qhispichkanki. Chayta ñawpaqta registropi churayta munayku.

Qhawariy: Millerita Historiapa hinaspa Chawpi Tuta Qapariyninmanta

Ñuqaykuq ñawpaq rikuchisqaykupim, Milleritakunaq historianta, 1798manta 1844kama señalkunata sut'incharqayku. Qhipa rikuchisqaykupim, astawan allinta qhawarqayku historiata suyasqa p'unchawmanta punku wichq'aykama 22 octubre 1844 watapi, chay p'unchawta Chawpi Tuta Qapariy kasqanta reqsichispa. Chawpi Tuta Qapariyqa historiaman yaykurqan Exeter Camp Meeting nisqapi, 12–17 agosto 1844 watapi, hinaspataq purirqan 22 octubre 1844 watakama. Suyasqa p'unchaw, marzo 1844 watapi qallarisqan, Chawpi Tuta Qapariymanta huk rak'inmi, hinallataq pichay ruwaymanta, mayqinchus huk llaqtata wakichirqan chay willakuyninta willakuypaq.

Qayna p'unchawmi munarqayku kayta sonqoykichispi yuyaynikichispiyas takyasqa kananpaq. Diospa Simiyninpi llapa qhipakuy p'unchawkunaraq rikch'achisqankunaraq kay pachaq tukukuyninmanta rimanku. Ellen Whiteqa, 1 Corintios 10:11 nisqanmanta rimarispas, nin: “Ñawpaq profetakunaraq sapaqninmantaraq aswanraq kay p'unchayninchispaqmi rimarqanku, manam kawsasqanku p'unchawkunallapaqchu.” 1 Corintios 10:11 nisqanmi nin: “Kaykunam llapallan paykunaman chayarqan ejemplapaq; qelqasqataq kachkan yachachikuyninchispaq, pimanmi kay pachaq tukukuyninkuna chayamun.” Milleritakunapa historiankuqa kay pachaq tukukuyninpi imakunachus pasanmanta historiami. Bibliapi kay llapa qhipakuy p'unchawmanta historiakuna, hinallataq imachus chaymanta qatinqinpi hamun, rikuchinku imachus Milleritakunapa qhipakuy p'unchawninpi, hinallataq Chawpi Tuta Qapariypi pasan karqan. Kaykunataq unanchaspa yachananchismi tiyan, imaraykuchus historiam kutinmanta ruwasqa kanqa.

2520: Ellen Whitepa Qhawayninchasqan

Kay llapaqmi kay qillqa-wakakunapi ñawpaq asuntuwan llamk'asqanchik, ichaqa mana achka rimarispas. Ñawpaq yachachikuyta rikusun niyta munanchik, Ellen White sut'inchaspa allinta

qhawanachisqanqa 2520 nisqanm. Ñawpaq iskay presentación-kunaqa kayman pusawananchikpaqmi wakichisqa karqan. Paqarin paqarinmanta qallarispam kay qillqa-wakapi Diario nisqamanta yuyaymanasun.

Yuyaymanakuy Señorpa pusasqanta hinaspa yachachisqanta

Qallarisunman *Life Sketches*, página 196-niyoqpi: “Manam imatapas manchakunanchikchu hamuq p’unchaykunamanta, Señorqa imayna ñawpaqman pusawasqanchikta, hinallataq ñawpaq historiaykupi yachachisqankunata qonqaspanchikmantaqa.” Sapa cristianopa hamuq p’unchaymanta manchakunana hukllam: ñanmanta urmaykuspa chinkay. Manchakunapaqqa manam wiñay kawsayta mana chaskiychu kanan. Kaypi, Hermana White nisqanman hina, manam imatapas manchakunanchikchu hamuq p’unchaymanta, iskay imakunamanta mana hina kaptinqa. Kayqa Adventismopi Profecía Espíritu nisqapi reqsisqa pasajem, ichaqa pisillam uyarisunki pipas sut’inchayta ima pusaymanta, ima yachachiykunamantataq pay rimashasqanta.

Qawarichisunchikmi paypa rimasqan pusayqa Chawpi Tuta Qapariypa historianninta kasqanta. Chawpi Tuta Qapariypa historiapiqa, Cristoqa pusasharqan suyasqa pacha ukhupi, Chawpi Tuta Qapariypa chayamunampi hinaspa willakuyninpi, hinaspa punkupa wichq’aykusqanpi 22 octubre 1844 p’unchawpi. Payqa chay historiata wakichirqan huk llaqtata paqarichinampaq, paykunam iñinwan paywan kуска Ancha Santísimo K’itiyman haykunankupaq. Ñoqanchikqa manchakuywan kananchikmi chay sapaq historiata qunqaymanta, hinallataq Yachachikuyninkunatapas.

Qawachisunmi chay paqarimuypi huk sapa yachachiy kasqanta, chaymi Chaupi Tuta Qapariyta rurachirqan. Chay yachachiyqa manam 1840 wata, agosto killapa 11 p’unchayninpi Otomano Imperiopa urmayninchu karqan, nitaq wañusqakunapa kayninmanta yachachiychu, mayqinchus Millerita historiapi Iskay Angelpa Willakuyninpa historiampi hamurqan. Aswanqa, Millerita historiapi huk sapa yachachiy karqan, chaymi Chaupi Tuta Qapariyta paqarichirqan; chaypi Señor pusarqan, chayrayku manam ima manchakuytapas hamuq p’unchawkunapaq charinanchischu, aswanqa paypa pusayninta hinaspa paypa yachachiyninta qonqaykusunchikman chayllata manchakunanchik.

Yuyaychkanichikmi, Paypa pusayninpa hinallataq yachachisqanninkunapa unanchaqninpa Chawpi Tutanpa Qapariynin kasqanta. Kutimarisun, kay pasajeta Ellen Whitepa ñawpaq rikuyñinmanta ñawirispa:

Kay ñanpi advento llaqtapa runakuna purisharqanku llaqtaman chayaykama, mayqen llaqtaqa ñanpa chay aswan karu tukukuyninpi karqa. Qhepañinkupi, ñan qallariyninpi, huk k’anchay lliplliq churakusqa karqa; chaymanta huk angel niwarqan: chayqa chawpi tuta waqyaymi kasqa. Chay k’anchayqa llaqa ñanpi k’ancharqan, chakinkunapaqpas achkha k’anchayta qowarqan, ama mitk’anankupaq. Sichus ñawinkuta Jesúsman sayachispa hap’ipakuqkuchkanman karqanku, paymi ñawpaqninchikpi kaspa llaqtaman pusarqa, hinaptinqa allin waqaychasqañam karqanku. Ichaqa manas unayllachu wakinkuna sayk’urqanku, nirqankutaq: llaqtaqa ancha karupim kashan, ñoqaykuqa ñam ñawpaqtaña yaykunayku karqa nispa. Chaymantataq Jesús kallpachaq karqa paypa hatun k’anchayniyoq

pañá makinta hoqaríspa; chay makimantataq huk k'anchay llusqíspa, advento huñunakuqkunapa patanpi wayrahinaraq hina muyurqan, hinaspa qapariqkanku: “Aleluya!” nispa. Wakinkunataq mana yuyayniyoq hina qhepañinkupi kaq k'anchayta ñegarqanku, nirqankutaraq mana Dioschu chay hina karukama pusawarqanku nispa.

Paykunaqa Chawpi Tuta Qapariyta ñiqch'achkanku, hinaspa Chawpi Tuta Qapariywan kуска, Señorqa manam paykunata Chawpi Tuta Qapariypi pusarqanchu nispa rimanakuchkanku. Paykunaqa Chawpi Tuta Qapariypi Diospa pusayninta ñiqch'achkanku.

Qhepankupi k'anchayninku wañusqa, chaymi chakinkuna hunt'asqa tutayaypi saquesqa karqan; hinaspan mitk'arqanku, señaltapas Jesus-tapas mana rikuyta atíspa, ñantaqmantan urmaykurqanku ukhu tutayaq, millay hucha pacha uraypi kachkaqman.

Chawpi Tuta Qapariy ninapa Kontextonpi

Sapa kutin qhawasaqku Chawpi Tuta Qapariypa historianta, chayta contexto nisqapi churaypaq manaraq 2520 nisqawan rimananchikpaq.

Hatun Ch'aqanakuyanta, p'anqakuna 391–395manta: “Señorpa hamuynin ñawpaq kutipi suyakuq pacha pasaqtin, 1844 watapi pawqar killapi,” —kaymi suyasqa pacha, ñawpaq llakikuy— “paypa rikurimuyninta iñiypi suyaqkunaraq huk pisi pachakama iskayrayaypi, mana allinta yachaypi ima tarikurqanku. Kay pachapi runakuna paykunata tukuy hinantinpi atipaykusqa hina, pantasqa yuyayta uywasqankuta sut'ichisqa hina qhawarqanku chaypas, sonqochakuyninkupa pukyuntaqa Diospa siminraq karqa. Askhaqmi Qillqakuna mast'arirqanku, iñiyninkupa evidenciankunata musuqmanta qhawaríspa, profeciakunatapas allinta yachaqaspa aswan achkyata tarinankupaq.”

Sichus askha runakuna kayta ruwarqanku chayqa, wakinkuna mana ruwasqankutaraq kachkan. Manam ninchu “paykuna” nispa; “askha” nisqallatam nin—iskay clasekunam kaypi kachkan.

Paykunaq willakuynin paykunaq sayayninkuta yanapananpaq sut'inmi, tukukuqmi rikurirqan. Señalkuna mana pantasqa hina allinta qhawaríspa, Cristoq hamuynin qayllapi kashaqta rikuchirqan. Señorpa sapaq bendicionninpas, huchasapakuna kutirikuyninpi hinallaraq cristianokunapi espíritu kawsaynin musuqmanta kawsarimuyninpi, willakuynin Hanaq Pachamanta kasqanta qhawachirqan. Ichaqa iñiqkuna mana llakikuyninkuta sut'inchayta atispaapas, Diosmi ñawpaq kausayñinkupi paykunata pusasqanta cheqaqtapuni yacharqaku.

Paykuna iskay kutimuytaq hamuqmanta nirqanku profeciakunawan t'iksisqa kashaqtinmi, paykunaqa chayta iskay kutimuy pacha-man hina churasqankuta yuyaspa, yachachiy pasasqa karqa paykunapa mana allinta yachasqanman hinaspa suyasqanman allinchasqa, paykunata kallpachaspa pacienciawan suyanankupaq iñiypi, kunan yuyayninkuman tutayaq hina kasqanqa tiempunpi sut'inchasqa kananta.

Chay párrafopi nin, “Paykunapaq iskay kaq hamuyman rikhch'akusqa kasqankuta yuyasqanku profeciakunawan t'ikasqa . . .” ¿Ima profeciakunataq paykuna creesqanku Iskay Ka kutimuywan tupaq kasqanta? 2520-ta, 2300-ta, hinaspa 1335-ta. Paykuna creesqanku kay kimsa pacha-profeciakuna llapallan 1843 watapi tukukuq kasqanta, chaymi karqa Iskay Kaq Hamuynin.

Kay profecíakunamanta huknin karqa Habacuc 2:1–4 nisqaqa: “Qhawaq sayanapi sayasaq, torremanpas churasqaypi sayasaq, hinaspan suyaspa qhawasaq imatachus Pay niwanqa, imatataq kutichisaq chiqnikusqaymanta. Hinan Señor kutichiwarqan, nispa: Qillqay rikuchisqanta, hinaspa tablaskunapi sut’ita qillqay, ñawiriqqa phawayta atinampaq. Rikuchisqaqa churasqa p’unchaypaqraqmi; ichaqa tukukuyninpi rimanqa, manataq llullakunqachu. Unaychakusqanta hina rikurinman chayqa, suyay; imaraykuchus cheqaqtapuni hamunqa, manan unaychakunqachu. Qhawariy, hatunchakusqa almanqa manan chiqapchu paypi; ichaqa chiqap runaqa ñiyninwanmi kawsanqa.”

1842 watapiña ñam, kay willakuypi qusqa kamachiy “qillqay rikch’ayta, hinaspa sut’ita ruray tablaskunapi, ñawirisqan runa phawayta atinampaq” nisqaqa, Charles Fitch-man yuyachirqan huk profetapa qillqasqa siq’ita wakichinanta, Danielpa hinaspa Apocalipsispa rikch’aykunanta sut’inchananpaq. Kay siq’ipa rikhurichisqanqa Habacuc-man qusqa kamachiy hunt’asqa kasqan hina qhawasaq karqan. Ichapas mana pipas chay pachaqa reparakurqanchu kay pachallapi kaq profeciapi kikiillanpi rikurimusqanta, rikch’ay hunt’akusqanpi hina suyasqa qhipay kasqanta — huk suyay pacha. Chay llakikuy qhipamanmi, kay qillqasqa ancha allin yuyayniyuq rikurirqan: “Rikch’ayqaraqmi huk churisqa pachapaq kachkan, ichaqa tukukuyninpi rimanqa, manataq llullakunqachu: sichus qhipanman hina rikurin, suyay chayta; imaraykuchus cheqaqtapuni hamunqa, mana qhipanqachu. . . . Chay chiqap runaqa ñiyninwanmi kawsanqa.”

1843 watapiq Tablata hinaspa Profeciapa Espirituynin

Manam ima hina llank’anata ruwasqaykichu utaq mana sapa kutilla llank’anata ruwasqaykichu—kay simikunata Ellen White llank’achin conferencia llank’anapaq hinaspa kikin yanapakuywan sayasqa llank’anapaq, sapaqta nispa. Adventismo ukhupi pusasqa kikin yanapakuywan sayasqa ministeriokunaman rispaykichu, utaq General Conference-man, utaq Biblical Research Institute-man rispaykichu, 1843 Chart-manta tapunkichik chayqa, ninqaku: “Kay Chart-pi achka pantaykuna kan.” Paykuna mana hina yuyanku Ellen Whitewan, payqa ninmi Señorpa makinmi hark’arqan “huk pantayta” kay Chart-pi wakin yupaykunapi.

Ichaqapas Diospa Siminpa contranpi churakunku. Habacucpi ninmi kay rikch’ariyqa “mana llullakunqachu”. Pionerokuna 1843 watapa Cuadropi churana kasqan rikch’ariy, paykuna chayta ruwasqankutaq, Habacuc 2 nisqapa hunt’akusqanmi. Kaymi chay rikch’ariy, kay Cuadropi churana kasqan; Habacuc 2-taq ninmi kay rikch’ariyqa “mana llullakunqachu”. Chhaynaqa, kay Cuadroqa “pantaykunawan hunt’asqa” nispa rimanki chayqa, Profeciapa Espirituntawan Bibliatawan contranpi sayarinki.

Ezequielpa profecianmanta huk rakhuypas creyentekunapaq kallpachakuq, sonqochakuq pukyu karqan: “Señor Diospa simin hamuwarqan ñoqaman, nispa: Runa churiy, ¿ima rimaymi chayqa Israel hallp’api kankunapaq, nispa: P’unchaykuna unayachkan, llapa rikuyñataq mana imapas hunt’akunichu? Chayrayku paykunaman niy: Kayhinan Señor Dios nin. . . . P’unchaykuna ñaña qayllamunña, llapa rikuykunapa hunt’akuyninpas. . . . Ñoqaqa rimasaq, rimasaq simiqqa hunt’akunqa; manaña astawan unayachisqachu kanqa.” “Israel wasipa runakuna nin: Rikuykanan rikuyqa achka p’unchaykunapaqraqmi, karu tiempoqkunamantataqmi profetizan. Chayrayku paykunaman niy: Kayhinan Señor Dios nin;

manaña mayqin simiykunapas unayachisqachu kanqa, aswanpas rimarisqay simiqa ruwasqa kanqa.” Ezequiel 12:21–25, 27, 28.

Ishkay laya yupaychakuqkuna

Qhawariy, payqa ishkay kastata yupaychaqkunamanta rimashan. Payqa nin: achkha runakuna, kay llakikuy hamuqtin, willakuykunata qatiqla yachaqayta qallarirqanku, chaywan rikuchispa huk kasta kasqanta mana qatiqla purirqanchu. Astawan achka k’anchayta chaskisunchik kay ishkay kastakuna chawpipi t’aqanakuy manta.

Habacuc 2:1–4 nisqapi hunt’asqa kaymi kay 1843 wataq Cuadronninas, 1850 wataq Cuadronninas. Habacucpi hinallataq, versículo 4 nisqapi ninmi: ch’uyayuy runaqa ñiyninwan kawsanqa, hinaspa sonqon hatunchasqa kaqpas. Iskay laya yupaychaqkunatam willakuchkan. Chisi Chawpi Waqyasqaq historianninqa iskay laya yupaychaqkunatam paqarichin, chay iskay laya runakunatatami Habacucpi rimaykuchkan.

Qatiq párrafopi, Habacuc 2-ta, hinallataq Ezequiel-ta rimarispas, payqa huk claseta reqsichin: “suyakuqkuna.” Pitaq suyakuqkuna? Paykunaqa Daniel 12 nisqata hunt’achkanku: “Kusisqa kachun pichus suyakuq, chaymanta 1335-man chayamun.” Kay claseqa suyakuqkunam.

Suyakuqkuna kusikurqanku, qallariymanta tukukuyninta yachaq Payqa pacha-kunata qhawarispas, paykunapa llakikuyta ñawpaqta rikuspalla, kallpachaq chaymanta suyaq simikunata qosqanta ñispanku.

Huk panaykuna waqyawasqayku karqan, payqa iskay kinsa watakunaña huk Europa llaqtakunapi, inti lloqsimuq chimpapi kaq llaqtakunamanta hukninpi llamk’asharqan. Chaymantam karqan; chaymanta Estados Unidosman ripurqan, hinaspaq kay willakuyta unanchaspa yapamanta kutipurqan. Hatun hark’akuykunata tarirqan, ñawpaq iglesianpi ayllunkunaqa paypa llaqtanpi umallikunaman qayllaykuspa “punkuta wichq’aykuyta paypaq” munarqanku. Qayna p’unchaykunapiqa Señorqa punkuta kicharirqan, kay willakuyta huñunakuypi huñunakuypi rak’inanpaq.

Payqa sut’illamanta waqyarqan, huk hark’asqa imapas transporte kasqanta willarisan. Paykunaqa kay willakuyta purichispa yachachinankupaq huk aututa necesitayarqanku, ichaqa mana qullqiyuqchu karqanku. Kay cheqaman chayasqankumanta hinalla, Estados Unidos llaqtamanta masinkuna, Señorpa sunqunpi yuyachisqa kaspa, huk aututa rantinankupaq aypaq qullqita apachimurqanku.

Kayqa karqan chay laya experienciaqa llakikuywan qhiparakuqkunapaqmi. Paykunaqa llakisqaqa karqanku, ichaqa Señorqa Qelqasqa Simiyan pusarqa kallpachananpaq, nispan: “Kay llakikuyqa Ñoqapa kamachiyñiyan hina karqan. Ñawpaqman puriyllataq.”

Sichus qillqasqa chiqllakunamanta mana kanman karqanchu, paykunata yuyaychaykuspa pacienciawan suyanankupaq, hinallataq Diospa siminpi atisqankuta sinchita hap’ipakunaykupaq, chay sasachakuy p’unchaypi ñiyninku p’akikapunman karqan.

Chunka Vírgenesmanta Rikch'achiywan Suyay Pacha-manta

Qhawariy imaynañam Hermana White chunka vírgenes nisqa parábolata Habacuc 2wan tinkichin, iskayninkupas suyay pacha hina qhipariymanta rimashaspa, iskay laya yupaychakuqkunamantapas rimanku.

Mateo 25pi chunka sipaskunamanta rikch'achiyqa Adventista llaqtapa kawsaynintapas sut'inchin. Mateo 24pi, disipulonkuna hamuyninpa unanchanmanta hinaspa kay pachapa tukukuyninmanta tapusqankuman kutichispa, Cristoqa ñawpaq hamuyninmanta iskay kaq hamuyninkama pacha historiapi hinaspa iglesiapa historiapias wakin aswan hatun ruwasqakunata reqsichirqa; chaykunam karqa Jerusalén llaqtapa thuñichisqa kaynin, iglesiapa hatun ñak'ariynin gentil hinaspa papal qatiykachaykunapa uranpi, intipa hinaspa killapa tutayaykusqa, hinaspa qoyllurkunapa urmamuy. Chaymanta qhipamanmi payqa qhapaq kayninpi hamuyninmanta rimarqa, hinaspa paypa rikurimuyninta suyakuq sirvientekunapa iskay claseyninkunata sut'ichaq rikch'achiyta willarqa. Iskay chunka pichqa kaq capítuloqa kay simikunawan qallarín: “Chaypacham hanaq pacha qhapaq suyuta chunka sipaskunaman rikch'achinqa.” Kaypim qhipa p'unchaykunapi kawsachkaq iglesia rikuchikun,

Kunanqa, payqa kayta Millerita Historiamanmi churashan, ichaqa qhawariychik imata nisqanta—“Kaypin rikuchikun qhipa p'unchaykunapi kawsashaq iglesia,”—pitaq “qhipa p'unchaykunapi kawsashaq iglesia” nisqaqa? Chayqa noqanchikmi.

Kikillanmi kaq capítulo 24pa tukukuyninpi rikuchisqa kasqallatam. Kay yachachikuypi paykunapa experiencianqa huk inti lloqsimuyniyoq kasarakuy llaqtakunapi pasaq ruwaykunawanmi rikuchisqa kachkan. “Chaypacham hanaq pacha qhapaq suyuqa chunka sipaskunaman rikch'achisqa kanqa; paykunaqa mechankuta apakuspa, noviyota tinkuq llusqiraku. Pichqaqa yuyaysapam karqaku, pichqataq mana yuyaysapachu karqaku. Mana yuyaysapa kaqkunata mechankuta apakurqaku, ichaqa manam asitetaqa apakurqakuchu; yuyaysapa kaqkunata mechankuwan kuska puyñunkunapi asiteta apakurqaku. Novio unayaptin, llapankum puñuywan atipasqa puñurqaku. Chawpi tutapitaq huk qapariy karqa: ¡Qhawariychik, novio hamushanñam; llusqimuychik tinkuq!”

La venida de Cristo, tal como fue anunciada por el mensaje del primer ángel, fue entendida como representada por la venida del esposo. La reforma extendida bajo la proclamación de su pronta venida correspondía a la salida de las vírgenes. En esta parábola, como en Mateo 24, se representan dos clases. Todas habían tomado sus lámparas, la Biblia, y con su luz habían salido al encuentro del Esposo. Pero mientras las insensatas tomaron sus lámparas sin aceite, las prudentes tomaron aceite en sus vasijas. Las prudentes habían recibido la gracia de Dios, el poder regenerador e iluminador del Espíritu Santo, que hacía de su palabra una lámpara para sus pies. Estudiaban las Escrituras para conocer la verdad y buscaban con fervor la pureza de corazón y de vida. Éstas tenían una experiencia personal y fe en Dios y en su palabra, que no podía ser derribada por la desilusión y la demora. Las otras obraban por impulso, dependiendo de la fe de sus hermanos, satisfechas con buenas emociones, pero careciendo de una comprensión profunda de la verdad o de una obra genuina de la gracia. No estaban preparadas para la demora ni para la desilusión. Cuando vinieron las pruebas, su fe faltó, y sus luces ardían débilmente.

“Qhari warmi apaq nisqaqa suyaspa unayasqanrayku,” ¿hayk’aqtaq Qhari Warmi Apaqa unayakurqa? 1844 watapi, marzo killapa 22 punchawninpi. Payqa unayakushan. ¿Imataq kunan pasanan? Kay iskay clase runakunaqa rikuchisqa kanqaku.

Chaupi tuta waqyaku qonqaspa, uraypi kaq mana allin pacha runakunaqman ñanmantam urmayku, chaywan rikuchisunchik Evangeliota mana entiendesqanchikta. Wiñay Evangelioqa Cristoq ruwasqanmi iskay laya yupaychaqkunata paqarichispa, huk pruebayuq profético willakuyman hina sayarichisqa. Suyaq pacha-manta punku wichq’akuy kama, kaymi Wiñay Evangelioq tukuy hawanman chayasqan. Kaypiqa, Señorqa suyaq pachapi iskay laya runakunata hap’in, Paywan kуска Juicioman pusayta munaspa, hinallataq huk pruebayuq rurayta paykuna pataman churaykun, cheqaqtapuni aceiteta kapunku icha mana kasqanta rikuchinankupaq. Kaymi Cristoq ruwasqanpa tukuy hawanman chayasqan: qoriqa q’upa-manta rakiy, triguqa zizaña-manta rakiy, yachaqkunaqa mana yachaqkuna-manta rakiy.

“Qosanakuy qharituta suyasqanpi unaychasqanrayku, llapankum puñurqanku hinaspa puñusqa kachkarqanku.” Qosanakuy qharituta unaychasqanwanmi rikuchikun Señor suyasqa pacha pasasqanta, llakikuy-man urmayta, hinaspa unaychakusqa hina rikurimusqanta. Kay mana yachasqa pachapi, hawa-hawa kaqkunapa hinaspa sonqon kuskanpi kaqkunapa munakuyninku utqayllam chinkayta qallarin, kallpachakuyñinkupas samayta qallarin; ichaqa paykunaq iñiyninku Bibliamanta sapaq yachaypi sayasqa kaqkunaqa chakin ukhunpi rumi tiyachkarqan, chaytaqa llakikuypa phukukuna mana mayllayta atirqankuchu. “Llapankum puñurqanku hinaspa puñusqa kachkarqanku;” huk aylluchasqa kaqkuna mana imapas qhawarispa hinaspa iñiyninkuta saqispa; huknin kaqkunaqa aswan sut’i k’anchay qusqa kanan kama llamp’u sonqowan suyaspa kachkarqanku. Chaywanpas, watukuypa tutapi, qhipa kaqkunaqa wakinmanta chinkachisqa hina rikurirqanku kallpanchayninkuta hinaspa yupaychasqankuta. Sonqon kuskanpi kaqkuna hinaspa hawa-hawa kaqkunaqa manaña wawqinkunapa iñiyninman allichakuyta atirqankuchu. Sapaq runam kkillanmanta sayanan utaq urmayanan.

Chinkasqa hamuqtin, iskay laya runakuna huknirayta puñuyta qallariqkanku; ichaqa yuyaysapa sipaskunapas wakin kallpachakuyninkuta chinkachirqanku. Kaypiqa Señor-mi pusasharqan, chayhinaqa Exeter Camp Meeting nisqapi Chawpi Tuta Qapariy willakuy chamuqtin, payqa paykunapa chawpinpi huk ruwayta hunt’achinampaq.

Pruebapa rurana: Suyakuy pacha hinaspa Chawpi tuta waqyay

Espíritu de Profecía nisqapi, volumen 4, página 228manta: Yuyarinkichik kay ruwanakuyta—Chawpi Tuta Qapariyta, Suyakuypa Pachanmantapacha punku wichq’akunan kama—Señorqa llaqtanta pruebananpaqmi. Chawpi Tuta Qapariyqa Exeter Camp Meetingpi, willakuyinpi octubre 22, 1844 kama, chay historiapa huk rakinllanmi. Mana t’aqanakunchu suyakuypa pachanmantaqa, mayqinchus wakichin Chawpi Tuta Qapariypa rurayninta ishkay yupaychaq t’aqakunapi. Chawpi Tuta Qapariyta entiendenayki tiyan, mana chayta entiendespaqa, ñanmantam urmaykunki.

Diosqa munarqan llaqtanta pruebayta. Makinmi pakarqan huk pantayta profetakuq pacha unaykuna yupaypi. Makinmi, Señorpa makin, pakarqan sapallan pantayta profetakuq pacha unaykuna

yupaypi, achka rimaypi nisqapi. “Adventistakunaqa mana tariqkuchu chay pantayta, nitaq aswan yachaysapalla contrankuqkunapas tariqkuchu. Qhipa kaqkunam nirqanku: ‘Qankunaq profetakuq pacha unaykuna yupayniykichisqa allinmi. Hatun ruwaymi kanan kashan pasanapaq; ichaqa mana Señor Miller nisqanchu; kayqa kay pachaq tikrayninmi, mana Cristoq iskay kuti hamuyninchu’.”

Suyakuypaq pacha pasárganña, hinaspan Cristoqa mana rikurirqanchu llaqtantinpa qespichisqa kananpaq. Kikin Qispichinqinkuta chiqap iñiywan munakuywan suyashqankuqa sinchi llakiyta mallirqanku. Chaywanpas Señorqa munasqanman hina ruwarqanña: payqa sonqokunata pruebarqan, paypa rikurimuyninta suyasqankuta nispa rimariqkunapata. Paykunamanta achkha runakunaqa manchakuyrayku kuyuchisqa karqanku, manataq cheqaq kayta munasqankuraykuchu. Suyasqa ruway mana pasaptinqa, chay runakunaqa nirqanku mana llakisqa kasqankuta; paykunaqa hayk’aqpas manam iñirqankuchu Cristo hamunanmanta. Paykunam kikin ñawpaqta qallarispas asipayayta ruwarqanku cheqap iñiqkunapa llakiyninta.

Kayqa karqan Señorpa munaynin. Manam imatapas manchakunanchikchu hamuq p’unchaykunapaq, ñawpaq kawsayniykupi Señor imayna pusawarqanchikta qunqaykusqanchikraykullam; manam imatapas manchakunanchikchu, ñawpaq kawsayniykupi Señorpa yachachisqankunata qunqaykusqanchikraykullam. Niyniykuqa kaymi: manam atinkichu kay pusayninta paypa yachachisqanmantaraq rakiyta.

James White y Ellen G. Whitepa Kawsayninkunamanta Willakuy, 1888, páginakuna 186–187: “Diosqa 1843 watapi p’unchay pasasqanwanmi llaqtanta wateqchaspa, chaymantataq sut’inchaspa rikuchirqan. Pantasqanku—huk sapa pantay—profecía pachasqakunata yupaychasqankupi, manam chaylla ratupi tariyqusqachu, ni Cristo hamusqanta suyaqkunapa yuyayninkunata hark’aq yachayniyuq runakunapas. Kay sunqunchasqa hatun yachayniyuqkunaqa niqku karqan, Señor Millerqa pacha yupaychasqampi allinmi kasqa, ichaqa chay pacha tukukuyninta coronanapaq imapas kananmantam paywan mana iñinakurqankuchu. Ichaqa paykunapas, Diospa suyaq llaqtanpas, pachamanta tapukuypi hukllataq pantaypim karqanku.”

Ñuqayku tukuy sonqoykuwan creeniku Diosqa, paypa yachayninpi, wakichirqan llaqtan runakuna huk llakikuywan tinkunankupaq, chayqa allinmi kasqa sonqokunata rikuchinampaq chaymanta cheqaq characterkunata wiñachinampaq—mana sonqonkuta rikuchinallanpaqchu, aswanpas characterninkuta wiñachinampaq, chayta huk puntoyman apanampaq, maypichus sut’inchasqa kanqa chay crisispi hamuq Chawpi Tuta Qapariypi. Ñawpaq angelpa willakuyninta chaskirqanku Diospa juicioykunamanta manchakuyrayku, mana cheqaqta munasqankuraykuchu nitaq hanaq pacha qhapaq suyuypi herenciata munasqankuraykuchu, kunanqa cheqaq k’anchayninkupi rikurirqanku. Paykunaqa ñawpaqta kaqkuna ukhupi karqanku chay llakichisqa runakunata asipayta qallariq, pikunachus chiqap sonqowan Jesúsqa rikurimuyninta munaqanku hinaspa kuyakurqanku. Kay Diospa ancha sonqota watukuq pruebanqa sut’incharqan chay runakunapa cheqaq characterninkuta, pikunachus pruebay horasninpi iñiyninkuta ñegaspa responsabilidadmanta hinaspa p’enqaymanta qispiyta munanku.

Mana llakikuywan qhiparqakusqakunaqa mana tutayaypi saqisqachu karqanku; profecía pacha-kunata sonqomanta mañakuykunawan maskhaspankuqa, pantasqa kasqan tariykurqa—sapan pantasqa kasqan—hinaspa profecía qillqaqpa lápizninpa siq'isqanta qhipachakuy pacha ukhunta uraykachaspa qatiykusqankuta. Cristo hamuyninta kusikuy suyakuypiqa, rikch'akusqa qhipachakuy visión nisqapa mana yupaychasqa karqan, chaymi llakiywan mana suyasqa muspay hina rikurirqan. Ichaqa kay mismo pruebanqa ancha necesitakusqa karqan cheqaqmanta cheqaqman iñiqkunata wiñachinapaq hinaspa kallpachinapaq. Qhipachakuy pachaqa ancha necesitakusqa karqan. Mana iskay clase-kunata rikuchinallapaqchu karqan hinaspa paqariychinapaq paykunapa kawsayninkunata, chaykunaqa Chisi Chawpi Qapariy historiapi punku wichq'aykama rikuchisqa kanqaku, aswanpas necesitakusqa karqan chay asuntupa allin ladoyninmanta llusqsimuqkunata kallpachinapaq. Mana atinkichu qhipachakuy pachata Chisi Chawpi Qapariymanta utaq punku wichq'aymanta t'aqayta.

Chaupi Tuta waqyakuyniyta ñeqespaqa, chay kikin historiata ñeqesqankim. Chaupi Tuta waqyakuyninqa manam Samuel Snowpa willakuyninllachu Exeter Camp Meetingpi; aswanpas suyasqa pacha unaychasqa tiempopa experienciannim. Kaypin Señorqa pusawarqan. Mana imatapas manchakunanchikchu hamuq pacha rayku, mana chayqa ñawpaq historiaypi Señorpa pusawasqanchikta qunqaykusqanchikraykullam—kay suyasqa pacha historiatawan Chaupi Tuta waqyakuyninta, maypichus Payqa Millerite Historiapi Wiñay Evangelioyta tukukuymun apamun, iskay clase yupaychaqkunata paqarichispa.

Ñawpaq Qillqakuna, p'anqa 74: “Rikurqanim 1843 watapi siq'isqa tablataqa Señorpa makin kamachisqan kasqanta, hinaspa mana tikrasqa kananpaq kasqanta; yupaykunaqa Pay munasqan hina kasqankuta; Paypa makinmi wakin yupaykunapi pantayta hawanpi kaspapaqarqan, chaymi mana pipas rikuyta atinchu karqan, makin apasqa kanan kama.”

Huchaypa Pakasqa Misterionnin hinaspa Pruebaman Churay Ruwaynin

Sichusqañanchik karqanman chayqa, huch'a millay ruwaypa pakasqa kaqninta rimayta atisqanchikman karqan. Huch'a millay ruwaypa pakasqa kaqninqa hukllachu allin sut'inchayniyuqchu kanman, ichaqa kaypiqa satanaspa llamk'asqanmi sut'ichisqa kachkan: millayta allinwan chaqruspa, cheqaq kaqta pantasqawan chaqruspa, chay sagradas historiakunapi maypichus Señor runankunata pruebayman apan. Qelqasqa Simi Diospa sagradas historiankunapi, maypichus Señor runankunata huk pruebayman apan, chaypiqa sapa kuti rikunki huch'a millay ruwaypa pakasqa kaqninta—Satanaspa llamk'asqanta, cheqaq kaqta pantasqawan chaqruspa. Runakuna kay pruebay punkuman chayamuchkaptinkuqa, huch'a millay ruwaypa pakasqa kaqninmi asuntukunata phuyuyninwan q'epichisqa.

Noépa pruebaman pacha chayamushaptin, Bibliam nin Satanaspa muruñan Diospa muruñanwan ñawpamanta chaqrusqa karqan. Chaymi Noépa pacha tukukuypi mana allin kaypa pakasqa misteriunta hunt'achirqan, Génesispi rikuchisqa hina Diospa churinkuna runakunapa ususinkunata warminkunapaq hap'ishqanku—iskay murukunapa chaqrusqan, Noépa pruebamanman ñawpaqta puriq mana allin kaypa pakasqa misteriun.

Moisespa pruebanpi, Puka Qochapaqwan kуска, Qellqasqa Simi rimarin imaynata Israel, paykunaqa Puka Qochapi hinallataq Sinaí urqupi pruebasqa kanankupaq, unay tiempo Egiptopi kasqankurayku chay llaqtapa yachachikuyninkuna rayku waqlliyasqa karqanku. Chayqa mana allin kaypa pakasqa misterionmi karqa—satanapa yachachikuyninkuna rayku influenciasqa kay.

Judiokunapa tiempompim, griegokunapa yachachikuyninkunam Sanedrínpa churanakusqan pruebanta mana chaskinankupaq ñanta allicharqan.

Millerita historiapiqa, protestante iglesiakunapi kaq Milleritakunaqa chay 1260 wata Papap kamachikuyninpa umallikuyninmantaraqmi llusqsimusqaku, chaymi qhapaq muhuta mana qhapaq muhuwan chaqruspa waqllachirqan, hinaspataq mana allin kaypa pakasqa misterionta paqarichirqan, mayqinchus Millerita Historiapa pruebanta ñawpaqchasqa.

Chaymi mana allin ruraypa pakasqa misterionmi, wiñaypaqsi kaypi kachkan.

Sichus llank'asqanta huch'a mana yachaypaq pakasqa imayna ruwasqanta yachayta munanki chayqa, Patriarcas y Profetas nisqaman, ñawpaq kaq capítulo nisqaman riy. Hermana Whiteqa willawanchik imaynatas Satanásqa hanaq pachapi huch'a mana yachaypaq pakasqata hunt'arqa chayta. Hanaq pachapim huk suyaykuy kasqa mayqen angelkunachus qhipakunqa, mayqennataq chinkachisqa kanqa chaymanta; Satanásqa chay pruebay ruwana manaraq qallariqtinmi, chaypachallapitaq hanaq pachapi huch'a mana yachaypaq pakasqata hunt'asharqa.

Satanásqa kayta ruwarqan iskayrayayta llusk'achispa, paypa siminta Diospa Simin pataman churaykuspa, astawanmi wakinkunata pusarqan llulla yachachikuyninkunata rimachinankupaq — mana allin, tutayaq ruway. Payqa iskayrayayta yuyayniykiman churaykunman karqan, hinaspataq qam lloqsispa huk huñunakuymán chay iskayrayayta rimarqanki. Sichus pipas chay iskayrayaymanta qillakuyta ruranku, qammantam qillakunku, mana paymantachu.

Kayna p'unchaykunapi, Spokane, Washington llaqtapi huk pastor nisqa Early Writings, 74 kaq p'anqapi rimaripa, kaynata nirqan: “Ellen Whitepa p'unchayninmanta simi qillqanaqman, Webster's Dictionaryman rirqani, hinaspa figures mana imatapas yupaywan ruwananchikmanta ninchu,” nispa. Aswan achka runakuna chayta uyarispanku mana chayta qhawarinqakuchu, hinaspa payta creenqakum. Aswan pisillaqa, chay pastor kay pasajepi figures ima ninanmanta iskayrayayta tarpuykarqan; cheqaqtapin llullakuykarqan. Webster's 1828 Dictionary nin: FIGURE, s. Yupaypi, huk unanchana yupayta rikuchi, hina 2, 7, 9.

Payqa iskayraykuna rimachkarqan, huch'a mana allin kaypa pakasqa imayna llank'asqanta ruwachkarqan. Payqa Adventistakunaman riqsichisharqan, rikuspa yachayta munanku chayqa, kay pachapi kay pacha historiapa kay tiempunpi, qamkunaqa chiqaq kayta kikiykikuna yachanaykichikmi, mana runakunapa nisqankuta uyarispa; imaraykuchus, “. . . mana allin kaypa pakasqanqaña llank'ashanña: . . .”

Qillqa Ñawpaqkuna, p'anqa 74: «. . . siñalkunaqa Pay munasqan hinam karqan, makinpas hawanpi kashaspa huk pantasqata waq siñalkunapi pakarqan, mana pipas rikunanpaq, makin chinkachisqa kama.»

Chayqaqa pantachinañam, hinaspataq teologokunaqa achka kuti chayta ruwanku. Sichus munanki huk simi imata niyta munasqanta Bibliapi utaq Profecía Espiritunpi unanchayta, manam ñawpaqtaqa simi qullqikunaman qhawanykichu; aswanqa profetamanmi qhawana. Kay hina, Danielqa Daniel 8:11pi hebreo simi rum nisqata llamk'achin, chayta "qichusqa" nispa tikrarqanku. Runakunaqa yuyanku "qichuy" niyta, ichaqa Danielqa rum nisqata phisqa kutiwanraq wakinpi llamk'achin, manataq hayk'aqpas "qichuy" niyta munanchu—aswanqa "hoqarispa hatunchay" niytam munan. Chayrayku, Daniel 8:11pi rum nisqa "qichuy" niyta munanman hina yuyanqa, tradiciónta qatisqam, mana Daniel chay simita imayna llamk'achisqanman hinachu.

Chaynamantataqmi, Ellen Whitewanpas: Sichus munanki nispa qhawachiyta Early Writings, 74pi, "figures" nisqaqa artepa figurankuna utaq gráficokuna kasqanta, ichaqa niyman: "Ellen Whitepa p'unchayninpi diccionarioqa mana ninchu figures nisqaqa aritméticata niyta," nispa, atinichkanki aswanta runakuna mana qhawanamanta. Ichaqa paykuna qhawaspankuqa, tarinkumanmi figures nisqaqa aritméticata niyta.

Ichaqa rinkiqa Ellen White kikinmanmi: ¿imataq nin rikch'achisqakuna nispa? Early Writings, p'anqa 74pi, payqa nin: "Makinmi hawanpi karqa, hinaspan huk pantasqata pakarqa wakin rikch'achisqakunapi", hinaspa p'anqa 236pi nin: "Makinmi huk pantasqata ñawpaqman hark'arqa, profetapa pacha-kunata yupaychaspa qhawarisqapi." Profetisqa warmiqa sut'inchanki kay siminchasqanta: rikch'achisqakuna nisqaqa profetapa pacha-kunatan rima—yupayta, manan dibujkunatachu.

Chayqa hinaqa, ¿imataq Señorqa makinwan llank'achirqa? Payqa makinwan llank'achirqa huk pantasqa yupaychasqapi profetapa pachakunata yupaychasqanmanta—yupaykuna.

Ellen White-pa 2520-ta qhawarichisqanmi

Kaymi aswanqa. Achka runakunaqa ñoqayku willakusqayku kikin willakuyta qawarichkanku, chaytan noqa yanapani. Ichaqa 2520-manta, hinaspa Ellen White payta chiqap qhelqasqa profecía kasqanta ñirqachu manachu nisqamantaqa, kaymi rimayqa—kaymi pruebapas, kaymantataq qallarina kanki. Huk argumentokunapas llapanmi allin hinaspa cheqan, ichaqa kaymi qallariy punku.

Qallariq qillqakunapi, p'anqa 74pi, maypichus nin Señor makinta churarqa wakin yupaykunapi pantasqa kasqanmanta, pay kikillan sut'inchanki ima ninan kasqanta chay kikin qillqapipuni, p'anqa 236pi: "Rikurqani Diospa llaqtanta kusiqa suyakuypi, Señorninkuta qhawarispa. Ichaqa Diosmi munarqa paykunata pruebayta." Payqa rimashan Tarrying Timemanta, ñawpaq llakikuy mantam.

Payqa mana 1844 watapi octubre killapa 22 p'unchaypi kaq Llakikuymantaqa mana rimashanchu, chaypim paykunapas pruebaypi rikuchisqa kanqaku; aswanqa kaypiqa suyay unaymanta rimashan: "Diosmi yuyarqa paykunata pruebayta." "Profecía tiempokunata yupaychasqankupi pantasqantaqa makinwanmi pakarqa." ¿Imaynataq paykunata pruebayman churayta munarqa chay suyay unaywan? Profecía tiempokunamanta hamut'asqankuman makinwan llant'uykuspanmi. Qhepa p'unchaykunamantaqa manam imatapas manchakunaykichu kanchu, ñawpa p'unchaykunapi Señor imaynatañam pusamurqanchik chayta, Milleritaq runakunapa

historiankupi hinallataq paypa yachachisqankunata qonqaspallanchikmantaqa.

Kay willakuy pacha pachakunaqa yachachiykuna karqanku, chaymi suyay unay pacha paqarichirqan. “Makinmi pakarqan huk pantayta, kay willakuy pacha pachakunata yupaychaspa. Señorninkuta suyashaqkunaqa mana tarirqankuchu chay pantayta,” —sapa huk pantay— “hinallataq pacha nisqanta hark’aq aswan yachaysapakunapas mana rikurqankuchu. Diosmi munarqan llaqtan runakuna llakikuywan tinkunankupaq. Pachaqa pasarqan, hinaspan Qispichiqninkuta kusikuywan suyaqkuna llakisqa, sonqon p’akichisqa karqanku; ichaqa Jesuspa rikurimuyñinta mana munaspa, manchakuylla rayku willakuyta jap’iqkunaqa kusikurqanku mana chayamusqanmanta suyasqa pachapi. Paykunapa rimasqankuqa mana sonqota tupachirqanchu, nitaq kawsayta ch’uyanchirqanchu. Pacha pasasqaqa allin yuyaychasqa karqan chay sonqokunata rikuchinampaq. Paykunam ñawpaqta kutirirqanku hinaspa asirqanku chay llakisqa, suyaypi pantasqa runakunamanta, paykunaqa cheqaqtapuni Qispichiqninkupa rikurimuyñinta munarqanku. Rikurqanim Diospa yachay-sapa kayninta, llaqtanta pruebapi churayninpi, hinaspa allinta mask’aq pruebata qonampaq, ima runakunas ñak’ariy horapi mancharispa qhipaman kutirinqaku chayta rikhurichinampaq.

Jesuspas llapan hanaq pacha soldadonkunawan kуска, kuyakuyninwan hinaspa llakikuyninwan qhawarirqanku chaykunata, munasqa suyaywan unaymanta munarqanku rikuyta payta, pichus almasninkuna munakusqanta. Angelkunaqa muyuriqkuchkarqanku paykunapaq, kallpachaypaq paykunata pruebankupa horasninpi. Hanaq pachamanta willasqanta chaskiyta qillqasqa karqanku chaykunaqa tutayapi saqisqa karqanku, hinaspa Diospa phiñakuyninqa paykunapaq hap’irqan, imaraykuchus mana munarqankuchu chaskiyta chay k’anchayta pay hanaq pachamanta paykunaman kachamusqanta. Chay cheqaq, llakichisqa iñiqkunaqa, mana atispa entiendespa imanasqa Señorninku mana hamusqanta, manam tutayapichu saqisqa karqanku. Yapamantaqa pusasqa karqanku Biblian kuman, mask’anankupaq profetakunapa tiemposninkunata. Señorpa makinqa yupaykunamanta hurqusqam karqan, hinaspa pantasqa—sapaq—sut’inchasqa karqan.

Kaypim paymi willakuchkan 1843 Watapi Cuadro nisqapi yupaykunapi pantasqata, ñañam nirqanña chay yupaykunaqa profetapa pacha unaykuna kasqanta. “Paykuna rikurqanku profetapa pacha unaykunaqa 1844 watakama chayasqanta, hinaspataq chayllataq evidenciata, mayqentachus paykuna rikuchirqanku profetapa pacha unaykuna 1843 watapi tukukuq kasqanta qhawachinankupaq, chay evidenciaqa pruebanmi 1844 watapi tukukunankuta.” Rimanakuyqa kaypi tukukun! Ellen Whiteqa 2520 nisqaman allinchasqa sellen qoyn.

1843 wataypi Cartapiqa kimsa profecía pacha-kunayllam kasharqan, paykuna yacharqanku 1843 watapi tukusqanta: 1335, 2520, hinaspa 2300. Diosqa makinta hap’iparqan huk pantasqa yupaykunamanta—kay Cartapi profecía pacha-kunamanta—makin qichusqa kanankama. Payqa makinta qichuspaqa, fiel suyaykunaqa pusasqa karqanku yapamanta profecía pacha-kunata yachayman; chaymanta tariqanku chay kikin pruebakunata, mayqenchus paykunata pusarqan profecía pacha-kuna 1843 watapi tukukuq kasqanta willakuyta, chaykunaqa chaypacha reqsisqa karqan iskayniyoq 1844 watapi tukusqanta pruebananpaq.

1335qa 508 watapi qallarin, 1843 watapin tukukun. 2520qa 677 a.C. watapi qallarin, watapa hunt'asqanwanmi ch'askisqa kachkan. Ñawpaq kamachiqkunaqa 1843 watapin tukukusqanta yuyarqanku, ichaqa qhepamanmi unanchakurqanku 1843 watata willakuyta hamuq kikin rikuchiqkunaqa 2520 willakuq profeciapas 1844 watapin tukukusqanta sut'inchasqanta. 2300 profeciataq 457 a.C. watapi qallarin, paykunaqa 1843 watapin tukukunman karqan yuyarqanku, ichaqa llakiy qhipaman, profecía pacha p'unchaykunata yachayman qhawarispas, 1844 watapin tukukusqanta reparakurqanku.

Kinsa qillqasqa willakuykunaqa kinsa sapallañam 1843 watapi tukunanpaq willakuykusqanku, chaymanta hukninmi tukupun: 1335. Kay willakuyqa manam Señorqa makinta hawanpi hark'asqanchu. Kayqa reqsichin Milleritakunapa historianta Tarrying Time nisqamanta, Midnight Cry nisqawan pasaspa, 1844 watapa octubre 22 p'unchaykama.

Qayna p'unchaw willakuypi, kay Ellen White nisqamanta kay rimaywan tukuqku: “Kusisqakunaq ñawinkunaqa, 1843 watapi hinaspa 1844 watapi rikusqa imakunata rikuqkuna.” Kayqa, “Kusisqa kachun 1843 wataman hamuq runaqa” nisqanmi. Qatiq párrafopi payqa nin: “Willakuyqa qusqasqa karqan. Hinaspa manam unaychay kananchu willakuyta kutichispa willaypi, imaraykuchus pacha señalkunaqa hunt'akushanña; tukukuq llamk'ayqa ruwasqa kanan. Hatun llamk'ayqa pisilla p'unchawkunapi ruwasqa kanqa. Diospa churasqanman hina, huk willakuyqa utqayman qusqasqa kanqa, chaymi sinchi qapariyman wiñanqa. Chaymantataq Danielqa suertinpi sayarinqa, testimoniunta qunanpaq.” Manuscript Releases, volumen 21, 437.

Danielpa suertenninpi sayasqanmantaqa Daniel 12-pa versículo 13-ninmi. “Kusisqan kanku chay imakunata rikkuq ñawikuna, 1843 watapi hinaspa 1844 watapi rikuskankuta” nisqaqa versículo 12-mi. Ellen Whiteqa Daniel 12:12–13 nisqamanta Diosmanta comentario qusqa, nispan kay versículokunaqa mana tiempo profecíamantachu kanku, aswanpas huk experienciamanta kanku, chaymi 1843 hinaspa 1844 watakunata hap'iq, 1843 watamanta pantasqa entendimientomanta paqarisqa, chaymi huk taripay tiempo-ta paqarichin. Taripay tiempo chayamuchkan chayqa, “Kusisqa kachun payqa suyakuq.” Rikuyqa tardarunman chaypas, suyapay. Kusisqa kachun payqa, taripay tiempomanta punku wichq'akunankama chiqap sonqowan suyakuq. Chay faithfulkunaq 1843 hinaspa 1844 watakunapi rikuskankuqa huk bendiciónmi, chaymi payta Santísimo Lugarman pusaykun.

1335 qillqay willakuyqa 1843 watapi tukurqan, Chawpi Tuta Qapariyta chayamunanpaq señalan. 2520 hinallataq 2300 profetapa pacha yupaykunaqa 1844 watapi tukunku. Ellen White ninmi, chay kikillan pruebakuna paykunata pusarqan 2520, 2300, 1335 ima 1843 watapi tukusqanta willakuyta; chaymantaq reqsisqa karqan 1844 watapi tukupunaykuta pruebayninpaq.

Diospa Siminmanta k'anchay paykunap kasqankuman k'ancharqan, hinaspan hamurqaku suyasqa pacha kasqanmanta—“Sichus [muskhoyqa] unayachkanman chayqa, payta suyay.” Cristopa qaylla kutimuyninta munasqankurayku, muskhoyqa unayayninta mana reparasqankutaq, chaymi chiqap suyaqkunata rikuchinapaq kamasqa karqan. Yapamanta huk pachapa nisqan karqan. Ichaqa rikurqani ashkha paykunam ancha llakisqa kasqankumanta mana hoqarikuyta atirqankuchu, 1843 watapi iñiyninkuta señalasqa chay hina kallpawan ch'uyanchasqa munayniyuq kayta hap'inankupaq.

Satanáswan hinaspa angelninkunawan atiparqanku paykunata; hinaspa mayqenkunachus mana munarqankuchu chaskiyta chay willakuyta, kikinkumanta kusikurqanku karu qhawariyniyuq taripayninmanta hinaspa yachayninkumanta, mana chaskisqankurayku chay pantachiyta, sutichasqankuman hina. Manam reparakurqankuchu Diospa yuyaychasqanta paykuna kikinpa contranpi qichusqankuta, hinaspa llank'asqankuta Satanáswan hinaspa angelninkunawan hukllachasqa Diospa llaqtanta musphachinankupaq, paykunataq kawsasharqanku hanaq pachamanta kachamusqa willakuyta.

Kay historiapiqa iskay laya yupaychakuqkuna kan. Mana allin wiñayñiq layaqa suyakuqkunata asipan, ichaqa suyakuqkunaqa profetapa pacha tupuykunaman kutichisqa pusasqa kanku, chaypi yachanku chay kikin rikuchikuq willakuymi paykunata 1843 watapi 2520 nisqapa, 2300 nisqapapas tukuyinta reqsichirqan, chayqa 1844 watapi tukusqankuta prueban.

Suyaypi kaqkuna kayta reqsispapas, ñawpaq ñak'ariy qhepamanqa manaña ñawpaq hina Señorpaq nina rawraywan hunt'asqa karqankuchu. Paykunaqa Chawpi Tuta Qapariy willakuyninwan yapamanta nina rawrachisqa kanqaku. Suyaypi kaqkunaqa Chawpi Tuta Qapariymanta ñawpaqtaña 1844 watata, profeciakunapa tukukuyinta, unanchasqaña karqanku.

Chawpi tuta qapariy willakuyqa suyaykakuqkunaman reqsichirqan 1844 watapi octubre killapa 22 p'unchayninta. Chay yachaywanqa, mana ñataqla 1844 watapi mayqin p'unchaypas karqanichu; kay kikin p'unchaypim karqan, chaymi chay willakuymán kallpata qurqan.

¿Rikunkichu imayna ruwasqa kasqanta? Kay experienciata paqarichiq yachachikuykunaqa kinsa profeciakunan: 1335, 2300, hinaspa 2520.

Kayta yachasqankumanta qhipamanqa, willakurqanku: «Lloqsiychis Babiloniamanta» nispa. Kaymi iskay kaq Angelpa Willakuynin.

Sut'ita qespichisqa kachun: ¿imataq sayari suyay p'unchaypi? 1843 Watapiq Cuadropi hinaspa apaykachasqa kasqan. Paykunaqa kay Cuadrota saqerqanku, kunanqa entiendirqankuña Señorqa 1844 watapi hamunan kasqanta, ichaqa Cuadropi 1843 nisqa karqan. Chayrayku paykunaqa Cuadrota saqerqanku Iskay Angelpa Willakuyninpa historianta riksichinankupaq.

¿Imanataq tukuyin kaynin willakuyninku Iskay Ñiqin Angelpa historiapi? Qhipa párrafoqa sut'inchán.

Kay willakuypi ñiqkunaqa iglesiakunapi ñak'arichisqa karqanku. Huk pisi tiempokama, kay willakuyta mana chaskiqkunataqa manchakuy hark'arqan sonqonkupi ima yuyayniyoq kasqankuta rurayninkupi rikuchinankumanta; ichaqa tiempo pasasqanmi cheqaq munayninkuta rikuchirqan. Paykunaqa upallachiyta munarqanku chay suyaypi kaqkuna apamunanpaq kallpachasqa kasqan willakuyninkuta, nispa, profetapa pacha p'unchaykuna 1844 watakama mast'arikusqanta.

¿Ima willakuy pachakuna? 2520 chaymanta 2300pas. Chaymi kay historiapi paykunapa willakuynin. Kunanqa ninku: “Entiendeniku! Kay willakuykunaqa 1844 watakama mast'arin.” Chaupi Tuta Qapariypa historiapi paykunapa willakuyninqa 2520 chaymanta 2300 wata willakuykunam.

Huk tiempollaraq, kay willakuyta mana chaskiyta munasqakunaqa sonqonkupi imataña sientenku chayta ruwariyman lloqsichiyta manchakuymanta hark'asqa karqanku; ichaqa pacha pasasqanmi cheqaq munayninkuta rikuchirqan. Paykunaqa upallachiyta munarqanku chay suyakuqkunapa testimoniunta, paykunaqa apayta mana atispa sentirqanku profecía pacha-hayk'akuna 1844 watakama mast'arisqanta. Sut'i k'anchaywan creyentekunaqa pantasqankuta—sapallan hina pantasqankuta—sut'incharqanku, hinallataq 1844 watapi Señor-ninkuta suyakuq kasqankumanta razonesninkuta qorqanku. Paykunapa contrankupi kaqkunaqa mana ima argumento-ta atirqankuchu chay kallpasapa razones qosqankumanta. Ichaqa iglesiakunapa phiñakuyninqa rawrarirqan; paykunaqa mana pruebas uyariyta munarqankuchu, hinallataq testimoniota iglesiakunamanta wichq'ayta munarqanku, wakinkuna mana uyariyninkupaq.

¿Imataq pasasqa kanan 2520-ta 2300 p'unchawkunawan tupachispa qhawaykuchkaptiki? Milleritakunapa Historiankupi, iglesiakunamanta qarqosqa kanki, chay willakuyninta upallachiyta munaspa huk kallpachakuy kasqanwan.

Dios paykunaman qosqan k'anchayta hukkunamanta ama pakayta atinakuqkunaqa, iglesiakunamanta qarqosqa karqanku; ichaqa Jesusqa paykunawan kasharqan, hinaspan paypa uyanchasqa k'anchayninpi kusisqa karqanku. Paykunaqa iskay ñiqin angelpa willakuyninta chaskinankupaq wakichisqa karqanku. *Primeros Escritos*, 235–237.

Mana 2520-manta yachayman mana yaykuspa, imatam qhawachiyta munanchik chayqa kaymi: Ellen Whiteqa 2520-man allinchasqanta, hina churaspa, sut'incham. Sichus kayta mana rikunkichu, mañakuyta kanki Jesústa, ñawiykikunamanta escamas nisqakunata hurqunanpaq. Ellen Whiteqa nirqan: paykunata 1843 watata willakuyta pusasqa kikin pruebaqa chaymantaraq rikusqa karqan, kay profetiku tiempokuna 1844 watapi tukukuq kasqanta pruebanaq. Payqa sapa kuti profetiku tiempokunata, utaq yupaykunata, achka rimaypi reqsichin. 1843 Chart nisqapi 1843 watapi tukukuq kimsa profetiku tiempokunalla kan.

Kay 1843 watapiq tukukuq kaq, 1335, qillqasimipa allin kamachiyninman hina, “figures” nisqanta hinaspa “prophetic periods” nisqanta nispa rimananaq, aswan pisiylla iskaymanta profétic pacha-kamaykunata mañan. Sichus kinsa kan, hinaspa hukta qichunki, chayqa iskay kaq paypa takyachisqanqa 2520 hinaspa 2300mi, ima nisqantapas hukuna rimaptinkuqa mana chaymanta hukñachu.

Kay historiapi, Adventistakunapa 1844 watapi octubre killapa 22 punchawpi hatun llakikuyninkutapas yapaspa, Señorqa huk experienciata rurasharqan, iglesiakunamanta wichq'asqa kanankupaq, mana runakunapa influyensianpi sayanankupaqchu, aswanpas Diospa Siminpi. Chay experienciata munarqanku, Jesucristoqwan Kuskan kashpa Ancha Santísimo Lugarman yaykunankupaq iñiyniyuq kanankupaq. Payqa paykunata hunt'achisharqan, Wiñay Evangelio tukukuyninman apanampaq.

Pionerokunapa Testimonio: James White hinallataq Uriah Smith hinallataq

Chaymantataqmi iskay ñawpaq puriqkuna kachkan, James White hinallataq Uriah Smith. Kaykunam hatun runakuna kan, paykunataqmi kunan pacha teologokuna aswanqa rimanakunku nispas James Whiteqa 1863 watapi 2520-ta mana chaskirqachu, hinallataq Uriah Smithpas mana chaskirqachu qillqasqankunapi 1870 watakuna hinallataq 1880 watakunapi.

1844 watamanmi kutimusaqmi, hinaspalla qhipamanpas, qhawaspa imaynatas James White, Uriah Smith ima, kay kikillan historiata, Ellen White chayraq willasqanta, nisqankuman hina, rimarinku. Payqa profetaykuna pacha hayk'aqkuna-manta rimarin, Señorpa makin qichusqa kasqanmanta, hinaspa pantasqanta rikuy-mantawan; chay hina kikinmi kay iskay Ñawpaq Pionerokunapas rimarinku.

Ellen White manam nin “2520” nitaq “qanchis kuti” nitaqchu nin, ichaqa Uriah Smithwan James Whitewanmi ninaku. Paykuna sut'ita rikuchinku kay willakuypi reqsiskasqa profetico pacha-kamaykunaqa 2520 hinaspa 2300 kasqankuta.

Sichus James White, Review and Herald, volumen 1, 9 julio killa, 1851: “Huk objetor nin: ‘Mana iñinichu chawpi tuta qapariyqaña karqasqanta churakusqanta,’ nispas. Noqaykupas mana iñinichu chawpi tuta qapariyqa ñoqaykuq uyarisqayku kasqanta, nitaq hayk'aqpas chayhina kananta. Mateo 25:6pi nisqa qapariy, ‘Qhawariychik, kasarakuy qhari hamushan,’ nisqaqa inti lloqsimu suyu kasarakuy willakuy historiapi kashan. Ichaqa huk qapariy qosqa karqan, hinaspa llapan Adviento cuerpota hunt'asqa chaskisqan karqan 1844 watapa otoñonpi; chayqa allinta tupachikun parabolapi chawpi tuta qapariywan. Chaytaqa ama ñiqchu, pikunachus chaypi kikin experienciata karqanku.”

James Whiteqa rimarisqa huk ñawpaq willakuywanmi llank'achkan, chaypi runakuna Chawpi Tuta Qapariyta mana chaskispa ñanmanta urmaykuchkanku. Kaymanmi kutichin, hinaspan kay ñawpaq willakuyta rimanqa.

Allin pacha chayamurqan. Rimayrikuypi waqayqa chay qipakaymanta, puñuychasqa kasqankumanta, puñusqa kasqankumantapas chaylla qatinqinpi hamurqan. Chayqa ñuqayku qipakusqaykumanta qatinqi karqan, suyasqayku mana hunt'asqa kaptin, hinaspa chay waqayqa rinriykuman chayamurqan puñuychaypi hina kasqayku ukhupi. Chay waqaymi chunka sipaskunata rikch'arichirqan, hinaspa mechankunata allichanankupaq pucharqan. Kaymi Espíritu-pa atinayninwan kuskas, Advento llaqtata rikch'arichirqan, hinaspa Paykunata Bibliata maskhanankupaq pucharqan mana hayk'aqpas hina, hinaspa kikinkunata, kay pachapi imaykankunatapas llapanta Señor-man sapaqchaspa qunankupaq. Chay waqayta qawaqkunaqa, Señor qanchis kaq killapi, 1844 watapi hamunanta willaqkuna, sut'ita qawarqanku profecía pacha tupukuykuna chay pachakama chayananta; chayrayku, pacha tupukuykunamanta apamuykusqa prueba, Advento 1843 watapi kananta rikuchinapaq, 1844 watapi kanantam rikuchirqan. Chaymantataq qawarqayku pantay kasqanta chay yupaymanapi, mayqenmi 2300 p'unchaykunata 1843 watapi tukuchirqan. Mana mayqenninku Advento-pa contranpi qillqaqkunaqa chayta qawarqankuchu. Providencia-pa makinmi chay pantayta pakarqan chay qhawasqa kanan pacha chayamuyninkama. Chay pantayqa kaypi karqan: 457 junt'a watakunata 2300-manta hurquspanku, 1843-ta saqirqanku, manataq yupaykuchkankuchu 457 a.C. wataq pisi kaqnin p'unchaykunataña pasasqanta, kamachikuy llusqisqan pacha,

maymantachus 70 semanas yupasqa kachkan.

Yuyayniykunata chay pacha puntumanmi pucharqa, [1843,] imaraykuchus sapaq profetik pacha-kunata chay watakunamanta qallarispa yupaychasqanchikrayku — mayqen sumaq pacha-yupay yachaqkuna churasqankuman hina, chay ruwaykuna hunt'asqa kasqan watakuna, paykunapa qallariyninta unanchaspa — llapankupas chay wata tukukuq hina rikurirqan.

Kunanqa willakunñan ñawpaq rimay pacha tupuykunata paykuna yuyarqanku 1843 watapi tukukuq kasqanta.

“Kayqaqa, ichaqa, rikch'ayninllam karqa.” Rikch'ayninllam karqa paykuna 1843 watapi tukusqankuta. Paykunaqa tarinqaku 1844 watapi tukusqankuta.

“Noqaykuqa ‘qanchis kuti’ nisqata, icha 2520 watakunata, Manasésqa apasqa preso kasqanmantam yupaychayku, chaytataq, hatun hukllay sonqowan, pacha yupay yachaqkuna BC677 nisqapi churanku.” Kaykunaqa profetapa pacha-kuna, paykuna rimasqankumanta. “Kay p'unchaymi sapallantaq noqaykuqa hayk'aqpas yupasqayku kay pacha qallariyninpaq; chaymantataq 2520 watakunamanta 677 BC qichuspa, AD1843 puchuq karqa. Ichaqa noqaykuqa manam chayta reparaykurqaykuchu: 2520 watakuna hunt'akunanpaq 677 hunt'aq BC watakuna, hinallataq 1843 hunt'aq AD watakuna kasqanrayku, kay pachata mast'arina kasqantaq 1844 watakama, imaynachus qallarisqa kanman chay 677 BC watapa qallariyninmanta qhepaman.”

Willakuq pacha yupaykuna, maypichus “Providenciaq makinmi pantasqaman hawanpi makinta hark'arqan” nisqa, chaykunapiqa 2520pas karqan.

Uriah Smith: “Pachaqa p'isqap tawa chunka kimsa (1843) wata qhipaman pacha puriptinmi, achkakuna qallariqku tapuyta, imaraykunas mana hunt'akusqankumanta chay watapi suyasqanku qespichikuyninmanta. Chaymantan rikurirqaku, llapa willakusqa pacha yupaykunaqa ñawpaq pacha watakunapi (a.C.) qallarispa, maypichus wiñaypaq qallarichisqankuman hina yupasqanchik, mana sapa-sapallankumanta hunt'akunkuñachu, chronologiyku hinallataq qallarikuynin p'unchaynin chiqap kasqanta yupaykuspaqa, mana 1844 watapi huk p'unchaykama chayaptinqa. Chayhinaqa, qanchis kuti pacha, icha 2520 wata, a.C. 677 watapi qallariq; hatun jubileo, icha 2450 wata [mana 1843 nitaq 1850 siqi qillqakunapipas rikuchisqachu.], a.C. 607 watapi qallariq; hinallataq Danielpa 2300 watankuna, a.C. 457 watapi qallariq—sapa chay watakunamanta huk rakhu pacha, maymantachus sapa willakusqa pacha yupay qallarichisqa karqan, ña pasakusqa kasqanrayku manaraq chay qallarikuyninta señalasqa imaymana ruwaykuna pasaptin, chay pacha yupaykunaqa 1844 watakama mast'arikunan karqan, sapaqnin qallarimusqan hina, ñawpaq watakuna a.C. qallariyninmanta maymantachus sapa-sapa yupasqa kanku, chayhinaqa sapa hukninpi watakunapa yupayninta hunt'anankupaq, utaq chronologiykup chiqap kasqanta pruebayta atinanchikpaq. Ichaqa mana karqanchu ima señalkapas chay sapa-sapa a.C. watakunapi may p'unchaypi chay pacha yupaykuna qallarirqanman hina; chayraykun tukukuynin watapi ima pachakama chayaytaq, mana allinta sut'inchasqa kayta atirqanchu.”

Uriah Smithwan James Whitewanpas yachachichkanku 1844 watapi tukukuqpaq riqsisqa proféticopi pachakunaqa 2520 hinallataq 2300 watakuna kasqankuta, Ellen Whitepa Early Writings nisqanpi, 236 raphiyanta ñawpaqman, kikin rimaykuna hina llamk'achispa.

Cheqaqa-kunapa Watasqan: William Millerpa Qallariy T'iqsiyninkuna
William Millerqa rikusqanninkunapi tiempo proféticokunata qhawarisp
yachakachisqanpaq sumaq reqsisqa karqa. Chay profecíakunata allinta
unanchaspa, payqa yuyarisqa sapa tiempo pacha unay khipa
p'unchaykunamanta qallarina kananpaq. Kay qallarina t'iqsiykunaqa
askha kutita “commencement points” nisqawan sutichasqa kanku.
Millerpaq, kay qallarina t'iqsiykunam yuyariypaq atinyiyuq karqa,
imaraykuchus mana chaykunata allinta churaspaqa, profético pacha
yupaykunaqa mana chiqapman chayanmanchu karqa. Paypa allin
yachayninmanta huk kaq qhawayqa karqa Daniel 8:14 nisqapi tarisqa:
“Iskay waranqa kimsa pachak p'unchaykunakama; chaymanta
qhepamanmi santuarioqa llipinmanta pichasqa kanqa.” Millerqa creeqmi
karqa kay 2300 p'unchaykunaqa watakunata niyashasqanta, “huk
p'unchay, huk wata” nisqa principio nisqaman hina (Ezequiel 4:6;
Números 14:34). Ichaqa tapuyqa kaymi karqa: maymantataq kay 2300
watakuna qallarinqa? Millerqa kutichisqa Ezra 7 nisqaman, chaypi
Artajerjespa kamachikuy qelqasqan Jerusalemta allinchayta hinaspa
wasichayta munasqanmanta rimakun. Payqa yuyarisqa chay
kamachikuyqa 457 a.C. watapi qallarichisqa kasqanta, chaymi “qelqayta
lluqsichispa hinaspa Jerusalénta hatarichispa wasichay” (Daniel 9:25)
nisqa taripaqa qallarina t'iqsiynin karqa. Daniel 9 nisqapi 70 semanas
nisqa profecíaqqa 2300 p'unchaykunawan tinkisqa kasqanta qhawarisp,
Millerqa 457 a.C. watata ish kay profecíakunapa común qallarina t'iqsiynin
kasqanta churasqa. Kay método nisqapiqa allin lógica karqa. 70
semanasqa “t'aqisqa” kanku, kayri “kutisqa” manaqa “qhechusqa” 2300
p'unchaykunamanta, chayqa huk hatun tiempo pachatamanta. Sichus 70
semanasqa 457 a.C.-pi qallarín, chayqa 2300 watakunapas chayllamanta
qallarinan tiyan. Chaymi Millerqa 1843 watakama chayasqa, qhepaman
1844 watakama allinchasqa, Cristopa kutimunanta suyaspa. Millerpa
qallarina t'iqsiy qhawariyninqa mana munayninmanta akllasqa karqachu.
Aswanpas, Escritura nisqakunata tupanachispa, pacha yupaykunata
allinta qhawarisp, hinaspa Biblia historiata yuyayman churaspa
llank'asqanmantam lloqsimurqa. Paypaqqa chay qallarina pacha chiqap
kanan karqa profético tukukuyninta atispa tarinapaq. Mana lla
runakuna chaywan acuerdopi karqankuchu, ichaqa Millerpa allin
ruwasqanqa sut'inchayta yanapasqa imaynata profecía unanchaypi

qallariy pacha anchata valekusqanta. Sichus huk pacha yupay mana cheqanpi churakunqa, llapa tukukuyninpas pantasqa kanqa. Chayrayku, Millerpa yachachikuyninpi, cheqaqa mana tukukuypillachu watasqa karqa, aswanpas qallariypiwanpas.

Ñawpaq Qillqakuna, p'anqa 230: “Diosqa kachan Angelninta”—ángel Gabrielta—“huk chakra runapa sunqunman kuyuchinapaq”—William Millerpa—“Biblia-man mana ñiq karqan, chaymanta pusananpaq willakuykunata mask'anampaq. Diospa angelninkuna kutin kutin hamurqanku chay akllasqa runata watukuyta, yuyayninta pusananpaq hinaspa Diospa llaqtanpaq wiñaymanta tutayasqa kasqa willakuykunata yuyayninman kicharinanpaq. Payman qorqanku cheqaq kaypa watun muyuriy qallarikuyninta, hinaspa pusasqa karqan t'inkisqa t'inkisqata mask'anampaq, chay hina Diospa Siminman musphaywan hinaspa admiracionwan qhawarinankama. Chaypi rikurqan huk hunt'asqa cheqaq kaypa watunta. Chay Simi, mana Diosmanta hamusqa kasqanta pay yuyarqan, kunanqa qhawayninpa ñawpaqenpi kicharikurqan sumaq kayninwan hinaspa hatun k'anchayninwan. Rikurqanmi Qillqap huknin rakuqa hukninta sut'inchawan,”

Gabrielqa payman rikuchirqan ñiqay ruwanata sutinchanchik proof-texting nisqata: sapa siq'ipi huk siq'i hina, kaypi asllataq chaypitaq asllataq.

Gabrielqa paymanqa cheqaq-kuna watapi qallariyninta, hinallataq qillqasqamanta qhawarispas chaninchaypa ñannta qorqan.

William Miller, Advent Review and Sabbath Herald, 18 abril 1854: “Qhelqesqa qelqakunamanta aswan allinta yachakuspaymi, chay qanchis pacha wakin nacionkunaq kamachikuyninmanta yuyaychakurqani, judiokuna mana ñawpaq llaqtap sapa kamachiq nacionñachu kasqankumanta qallarinanpaq, Manasés apasqa kasqan watapi, may sumaq pacha yupay yachaqkunaga ñawpaq wata 677 nisqaman churarqanku; hinaspataq 2300 p'unchawkuna qallarinanpaq qanchis chunka semanakunawan kуска, may sumaq pacha yupay yachaqkunaga ñawpaq wata 457 nisqaman churarqanku; hinaspataq 1335 p'unchawkuna, sapa p'unchaw rurayta qichusqankumanta qallarispa, ch'inyayta ruraq millay saqrasqa hatarichisqa kasqanwan kуска, [Daniel 12:11] papal kamachikuynin hatarichisqa kasqanmantam yupasqa kanan karqa, gentil millay saqrasqakuna qichusqa kasqankumanta qhipaman, chaytaq, ñoqa tapukusqay allin historiadorkunapa nisqanman hina, 508 watapi hina qallarisqa kasqanman churana karqa.”

Ellen Whiteqa ninmi: Gabrielqa William Millermanqa chiqay puntoyta qosqan cheqaq kaypa watun t'inkisqanmanta; hinallataq William Millerqa sut'inchaymi payman qusqan kimsa qallariy puntokunaga kaykuna kasqanta: 508, 677BC, hinaspa 457BC. Ángel Gabrielrayku payqa chaskirqan kay willakuykunap qallariy puntokunata, chaykunam paqarichirqan Medianoche waqaychasqapa historia.

Qhipa llullakuy: Willakuy Espíritu nisqata mana chaskiy

Mensajes Selectos, libro 1, página 48: “Satanásqa . . . sapa kuti llullaqta qatiq yaykun—cheqaq kaymanta karunchanapaq. Satanaspa qhipa llullawequeqa Diospa Espiritunpa testimoniunta

mana imapaqpas kananpaq ruwanam kanqa.” Satanasp qhipa llullaweqenqa Profecía Espíritu nisqapa chinkachiyinmi.

Kay pichus chay allin sayachiq cheqaqkunata mana chaskinkichu, chayqa hukllapi Profecíaq Espíritu-nintaqpis mana chaskishankichik. Ellen Whiteqa 2520 nisqaman yanapayninta churayku. 2520 nisqata mana chaskispaqa, wawatawan armay unu-tawan kuskata wikch’uykushankichik.

“Supayqa . . . llullaqta mana sayk’uspa qayllachkan—cheqaq kaymanta runakunata karunchanapaq. Supaypa qhipa llullakuyninqa kaymi kanqa: Diospa Espiritunpa testimoniunta mana imapaqpas valiqta ruwanqa. ‘Maypichus mana rikuy kashan chaypi, llaqtan wañun’ (Proverbios 29:18).” Payqa Profeciapa Espiritunta mana chaskiyanta rimashan, chaywan kуска nispataq, Profeciapa Espiritunta mana chaskispaqa, maypichus mana rikuy kashan chaypi llaqtan wañun. Imataq chay rikuyqa? Profeciapa Espiritunta mana chaskispaqa, ima rikuytaq faltasunkiman?

“Qillqay rikch’ayninta, hinaspa sut’ita ruwachun tablaskunapi, ñawirisqan runa kallpachun.” Habacuc 2:2 (KJV).

Sichus qamqa Profeciapa Espiritunta rechazanki chayqa, 1843 Watapa Cuadrotapas rechazankim; hinallataq, kay Cuadrota rechazaspaykiqa, Profeciapa Espirituntam rechazachkanki.

Satanás llank’anqa sumaq yuyaywan, imaymana ñankunapi hinaspa imaymana yanapakuqkunawan, Diospa puchuq llaqtanpa chiqap testimoniopi hap’ipakusqan atiyta chinkachinapaq. Testimoniokunapaq contra hatun cheqniska rikharinqa, satanásmantam kaq. Wakinkaqa “satanásmantam kaq” nisqanta yuyanchik mana allin, manchaymanta ruwaykunallapi; ichaqa Patriarcas y Profetaspi niwanchikmi Satanás llank’asqanta iskayrayachiykunata sut’iman churaykuspa. Chaymi satanásmantam maqanakuy Profecía Espíritu contra, hinaspa kay tiqsi sayaq chiqakunapaq. Kay iskayrayachiykunata sut’iman churaykunku runakunap makinkumanta, paykunata atiniyta yuyasqanchik runakunamanta.

“Sayachisqa willakuykunapa contranpiqa satanásmantam paqarisqa cheqnikuy hap’ichisqa kanqa. Satanasp rurayninkunaqa iglesiakunapa paykunapi iñiyninta kuyuchinapaqmi kanqa, kayrayku: Diospa Espiritunpa willakuyninkuna, chiqanchayninkuna, hinaspa yuyaychakuyninkuna kasukusqa kaptinqa, Satanasp manam hina sut’i ñanta kapunmanchu llullakuyninkunata yachachinapaq, hinaspa almankunata pantasqankunawan watanapaq.” Selected Messages, libro 1, 48.

Kayta tukuchkaptinchik, Pani White nispa rimaptinqa mana imatapas manchakuyta kanchu ñawpaq p’unchawkunapaq, aswanqa manchakunanchikqa Señorpa pusayninta qunqayllam, ñoqaqa nini paypa rimasqan Señorpa pusayninqa Tarrying Time-manta closed door-kama historia kasqanta—chay historiaqa “The Midnight Cry” sutichasqa rimaywan rikuchisqa kasqanta. Mana imatapas manchakuyta kanchu ñawpaq p’unchawkunapaq, aswanqa Señor imayna pusawarqanchikta “The Midnight Cry” experienciapi qunqaptinchikmi, hinallataq kay pusaywan tinkisqa yachachiykunatapas. Kay experiencia-ta paqarichiq yachachiykunapaq kinsa tiempo profeciakuna kanku, chaykunapaq qallarin William Miller-man Ángel Gabriel qosqan fechakunamanta. Mana imatapas manchakuyta kanchu ñawpaq p’unchawkunapaq, aswanqa kay

yachachiykunata qunqaptinchikmi, 2520-ta ima, chaykunaqa “The Midnight Cry” experienciata paqarichirqa, Señor Milleritekunata pusashaqtin Everlasting Gospelpa tukukuyninman chayanankukama.

Huk imapasqa kashan: Satanásqa unanchan urapi sayaq qanchis p’unchay adventistakunaqa, ñawpaqtaqa saqepunku Diospa Espiritunpa Testimoniokunapi kaq willakuyninkunapi hinaspa allinchasqa yuyachikuyninkunapi ñiyta.

Sichusqakunki cimientoskunata, qispichkanki Profeciapa Espiritunta. Sichus mana chaskinkichu Profeciapa Espiritunta, cimientoskunatapas qispichkanki. Paykuna kuskata purinku. Maypichus mana kanchu Profeciapa Espiritu, chaypichus mana kanchu visión.

Astawan santokunasman aswan hatun churakusqaman, astawanta ch’uya servisimanpas waqyasqa kashan, hinaspataq waqyasqa kachkanraqmi. Wakin, kunan Satanásqa yuyachisqankunata rimachkanku, yuyayninkuman kutimunkuña. Kanchikmi allinchanapaq hatun confíanza nisqapi churakusqa wakinkuna, kay pachaqa cheqaq kayninta mana unanchasqankuchu. Paykunamanmi willakuq yachachiy churasqa kanan. Sichus chaskinkuman chayta, Cristo paykunata chaskinqa, hinaspataq paywan kуска llamkaqkunata ruwanga. Ichaqa sichus mana munankuchu chay willakuyta uyarinankupaq, tutayay kamachiqpa Yana Unancha urapi sayarinqaku.

Ñuqa yachachisqa kani ninaypaq kay pachaqpaq ancha chanin chiqaq yachayqa runakunapa yuyayninkuman aswan-aswan sut’ita kicharisqa kasqanta. Huk sapa sentidopeqqa qhari warmikunaqa Cristopa aychantam mikhunanku, hinallataq yawarnintapas ukyananku. Hamunqa hamut’ayninpa wiñariynin, imaraykuchus chiqaq yachayqa sapa kuti mast’ariy atiyuqmi. Chiqaq yachaypa divina qallariqninqa aswan qayllamanta, astawanraq qayllamanta communionman hamunqa payta reqsinankupaq qatipaqqunawan. Diospa llaqtan siminta hanaq pacha t’antata hina chaskiptinku, reqsinqaku lloqsisqankunaqa tutamanta hina wakichisqa kasqanta. Espiritual kallpata chaskinqaku, imayna aycha mikhu mikhusqa kaptin físico kallpata chaskin chayhina.

Manam qhuskanchu entiendenchisunchu Señorpa plannta, Israelpa wawan-kunata Egiptomanta watasqa kasqankumanta horqomuspa, ch’in pampawan pusaspa Canaánman yaykuchisqanpi.

“Evangeliomanta qanchisqa k’anchaykunata huñuspaqa, judío runakunapa kamachiyninmanta aswan sut’i yuyayta hap’isun, chaypi kaq ancha chanin cheqaqkunaa aswan hatun apreciacionnintapas charisun. Cheqaq kaymanta mask’asqanchikqa manaraq hunt’asqachu. K’anchaymanta wakin rayokunallatan huñurqanchik. Mana sapa p’unchay Simiq yachaqnin kayta munasqakunaqa judío runakunapa kamachiyninpa sasachakuyninkunata mana allichasqankuchu. Templopi servicion yachachisqan cheqaqkunatapas mana entiendenqakuchu. Diospa llank’ayninqa hark’asqa kashan hatun plan-ninmanta kay pachapi runaq yuyayninrayku. Hamuq kawsaymi qespichinqa chay kamachikunapa nisqanta, mayqenkunatan Cristo, phuyu sayarichisqa amaru qhisipi p’isturisqa hina, llaqtanman qorqan.” Spalding and Magan, 305, 306.

Kay Adventistakuna, bestia pa unanchanta chaskiqkuna, Satanaspa unanchanawan sayaspa, ñawpaqtaqa Profecíapa Espíritu-ninta qhesachanku.

Kay pasajepi iskay kastakuna kan: Señor-ta reqsiyta qatipaqkuna, paypa aychantapuni mikhuqkuna, yawarnintapuni upyaqkuna, Diospa Simintataq sapa kuti yachaqayman qhawaripaqkuna; hinallataq mana chay hina ruwaqkuna. Cheqaq kaypa wiñaynin manaraq tukusqachu; paykunaqa Santuariopa serviciomanta rimaykunata kanqaku, kunankama mana rimakusqaraqkunata. Cristopa pacha tiempopi dispensión nisqapa tikrayninta aswan kallpawan resaltanqaku, Millerita pacha tiempopi tikrayta ñawpaqman rikuchispa, ñawpaqman qhawachispa chay dispensiónman, maypichus Cristoqa Wañuqkunapa Juiciomanta Kawsaqkunapa Juicionman tikran. Santuario-mantapas rimaykunata kanqaku, hinallataq imaynatas Señorqa kay dispensiónkunapa tikrayninkunapi kuyukuyninkunata señalasqanta, Espíritunta hich'amusqanwan.

Iskay huk aswan kutichiykuna, hinaspataña casi tukusqaña kachkanchik.

Chay qanchis p'unchayniyuq Adventistakuna, Chaupi Tuta Qapariyta qhesachaqkunaqa ñanmanta urmaykunku, Señormi pusayninkunata chaymanta yachachisqankunatapas qhesachaspa, mayqenchus Chaupi Tuta Qapariyta historiata paqarichin. Chaymi manchakunanchik—chay yachachiykunata qhesachaspa, chay experienciata mana unanchaspa. Chayna ruwaspaqa, Profecíapa Espíritunta qhesachashanchik.

Paní Whiteová klade svou pečeť schválení na rok 2520. Ukážeme, jak klade svou pečeť schválení i na další pravdy na mapě z roku 1843.

Pacha tukukuyninpi, kay llapallañan ñawpaqman chayaqtin Wiñay Allin Willakuypa tukuy puntanman ñawpaq historiaykupipi, Adventismoqa chimpapayanqa kimsa patapi pruebas nisqapa ruranawan, imaynachus ñawpaqmanta rikuchisqa karqa, William Millerpa kawsayninpi rikusqa hina.

William Millerqa kimsa pantasqanmi rurasqa: (1) Payqa Chawpi Tuta Qapariyta mana chaskirqachu, hinaspan uraypi kaq millay pachaqman ñanmantam urmaykurqan. (2) Chaymanta qhipamanqa runapa influensianpi atinakurqan, Josué Himespi. (3) Samana p'unchayta mana chaskirqachu.

Huk tapukurkay paqarirqan: “¿Sábatota icha Santuario-ta-chu pay qhesachirqan?” Chay pacha pachapi kay pachapi kaq santuario-manta hanaq pacha Santuario-man yachachisqa tikrasqaqa, ichapas mana llapanpi allinta Millerpa hamut'asqan karqachu. Ellen White-ta Aswan Santu Lugar-man pusasqa kaptin, payqa rikurqan alianzapa arka ukhupi Chunka Kamachikunata, hinaspa Sábadopa Kamachisqantaqa muyuriqninpi huk ch'uya k'anchaywan k'anchachkaqta.

Millerqa mana chinkachirqan Diospa Leyninta—Sábado-ta. Chayrayku, Millerqa mana chaskirqanchu Chawpi Tutan Qapariyta, hinaspata runapa aychallanmanmi qaykukurqan, chaymantataq uywapa señalninta chaskirqan. Chayqa pacha tukukuypi yapamanta ruwaykusqa kanqa.

Testimonies, volumen 5, página 211: “Kaypi rikunchis iglesiata — Señorpa santuarionninta — ñawpaqta Diospa piñakuyninpa maqaynta muchuqta. Ñawpa machukuna, pikunaman Dios hatun k’anchayta qorqan, hinaspa llaqtapa espirituyman hina interesninkunata waqaychaqkuna hina sayarqanku, paykunaqa confiakusqanman traicionta ruranku.”

Payqaqa Ezequiel 8 y 9 nisqamanta, sellaymanta. Hermana White nin Ezequiel 9pi sellasqa kasqanmantaqa kikinmi Apocalipsis 7pi sellasqa kasqanwan. Payqa rimashan 144,000 nisqakuna sellasqa kanan pacha-muyumanta. Ninmi waqaychaqkuna kananpaq kaqkunaqa confiakusqankuta traicionasqaku.

Paykunak kayman churakurqanku: manam milagrokunata qhawarinanchikchu nitaq Diospa atipayninpa sut’i rikuchikuyninta ñawpaq p’unchawkunapi hina maskhananchikchu. P’unchawkunaqa hukman tukusqañam. Ñawpaq pantayninkuqa Chawpi Tutapa Qapariyninta hark’ay karqan, nispá: “Kay Chawpi Tutapa Qapariy willakuypi imapas pasaqqa manam yapamanta kutinpas ruwakunqachu.”

Paykunaqa ñanmantam urmaykuchkanku.

Kay simikunaqa mana iñiyninkuta kallpachanku, hinaspan ninaku: Señorqa manam allintachu ruwanqa, nitaq mana millaytapas ruwanqachu. Payqa ancha khuyakuqmi, chayraykun mana taripayninwan watukuq hamunqachu llaqtanta. Chaynaqa, “Thak kawsay, ama llakikuychu” nisqaqa qaparikuyninmi karqonqakuq runakunamanta, paykunaqa manañam hayk’aqpas kunkankuta waqaych’anqachu trompetapa hina, Diospa llaqtanta huchankunata rikuchinankupa, Jacobpa wasintataq huchankunata. Kay mana rimay atiq allqukuna, mana qaparinqachu nisqakunaqa, piñakusqa Diospa chanin phiñasqan kutichisqanta sentiringaku. Qharikuna, sipaskuna, huch’uy wawakunapas llapallan kуска chinkapunku. Testimonies, volumen 5, 211.

Jeremíasqa, William Millerpa iskay kaq pantasqanmanta rimarispá, nirqan: “Kayhinatan Señor nin: Maldicionchasqa kachun runapi hap’ipakusqa qhari, aychanwan kallpachakuspa, sonqonpas Señor-manta karunchakusqa kaq.” Jeremías 17:5. Sichus huk runapi hap’ipakunki, sonqoykiqa Señor-manta karunchakun.

Qhipa tukukuypi ñawpaq hich’uyqa Chawpi Tuta Qapariymi, Diospa atiywan rikuchikuyninmanta yapamanta huk kutin. Iskay ñiqinqa runapa aychaman atiykuy. Kimsa ñiqinqa Domingopa Kamachinmi.

Iskaylla iskaynillam kanqa. Sapa huñunapas sut’inchasqa kachkan, kawsak Diospa sellonwan utaq animalpa señalanwan, icha imagenniypa señalanwan. Adánpa sapa churinpás, sapa ususpás, Cristota utaq Barrabasta akllan pushaqnin hina. Hinaspa llapa mana kasukuypi kaq ladoyman churakuqkunaqa Satanaspa yana estandarten uranpi sayachkanku, hinaspa Cristota qhesachaspanku, mana yupaychaspa trataykusqankumanta huchachasqa kanku. Paykunaqa kikin munayninkuwan kawsaypa, kayllapaq k’anchayniyuq Señor-ta chakatasqankumanta huchachasqa kanku. Review and Herald, January 30, 1900.

Huklla mana imapiqa cheqaqmi kachkan: Satanásqa unanchan urapi sayaq Séptimo Día Adventistakunaqa ñawpaqtaqa saquesqankum Profecíapa Espíritu nisqapi confiayninkuta.

Adventismoqa yapam kuti kimsa-pata suyayta rurayta kutichin, chaytan William Miller mana atipanqachu. Ichaqa angelkunaqa suyaykachkanku Miller-ta hatarichispa qespichiqninwan wasinman apananpaq. Bestiapa señalta chaskiq Adventistakunapaqqa, paykunata suyaq angelkunaqa manam chaykuna kanchu.

Yapamanta yapamantaqa qawachisqa kani Diospa llaqtanpa ñawpaq kausaykuna mana wañusqa hechos hina yupaychasqa kananpaqchu. Mana kay kausaykunapa qillqasqanta qhipa watapa almanaque-ta hina ruwanasunchu. Chay qillqasqa yuyaypi waqaychasqa kanan, imaraykuchus historia kutimunqa. Publishing Ministry, 175.

¿Imaraykun Tuta Chawpi Qapariyta yuyarinanchik tiyan? Aswanqa historiqa kutimunanchi. Kay historiapiqa, chukchuyta apamunqa willayqa 2520wan 2300wanmi; kayrayku runakunata iglesiakunamanta llusichinqa.

Ichaqa kay willakuy, Chawpi Tuta Qapariy, cheqapuni kutimunanchi kachkan, icha aslla ñawpa willakuyllachu? Qhawariy kay qhipa nisqanta:

Kan huk pacha kan mana allin ruwaypi, llullakuypi hinaspa pantachikuypi, wañuypa llanthuyninpi kachkan,—puñusqa, puñusqa. ¿Pikunataq alma nanaywan llakikuchkanku paykunata rikch'achinankupaq? ¿Ima simitaq paykunaman chayanman? Yuyayniyqa hamuq p'unchaykunaman apasqa karqa, chaypi señal qosqa kanqa. “Qhawariychis, Qosaspas hamun; llusiyichis paywan tinkuq.” Ichaqa wakinkuna qhipaykunku aceite hap'inankupaq, mechero-ninkuta hunt'achinankupaq; hinaspa ñaqa qhipamanta tarinkaku, aceitewan rikuchisqa carácter nisqa mana hukman qusqayta atinchu nisqanta. Review and Herald, 11 de febrero de 1896.

Chawpi Tuta Qapariyninpa willakuyninqa sapa simi hinallataqmi yapamanta rikurimun.

Ellen Whiteqa allinta hamusqaña 2520 nisqaqa chiqap pachakuti willakuq kasqanta, hinaspa Señorpa churasqan kasqanta unaychakuy pacha ruraspas, chay suyasqa pacha qipariyuymanta llakikuyta paqarichisqanta, chaymi qharikuna warmikunapas yachakuyninta ruraspas wakichisqa karqanku, Cristowan kуска fe wan Ancha Santísimo Lugarman yaykunankupaq.

Manaraq Bibliamantaqa manaraqmi 2520 nisqata rikuchiya munarqanchikchu. Kay Habacucpa Iskay Tablankunamanta yachaypiqa, ñawpaqtaqa sut'ita yachananchikmi Ellen White kay yachachikuykunata qhawaqchasqanta, kunan p'unchaw Adventismomanta chinkachisqa kashaqta; chaymantataq Biblia yachayman yaykusunchik.